

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH240042
NAZWA
OBSZARU Łąki w Jaworznie

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH240042	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Łąki w Jaworznie

1.4. Data opracowania 2010-08	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2012-12
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2013-12
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-05
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 25 marca 2022 r. w spr. soo Łąki w Jaworznie (PLH240042)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
19.3472

Szerokość geograficzna
50.2028

2.2. Powierzchnia [ha]:

2.3. Obszar morski [%]

36.45

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL22	Śląskie
------	---------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
6410			4.01		G	A	C	B	B
6510			1.29		G	B	C	B	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

[illegible]

I	6179	Phengaris nausithous		p	176	250	i	P	G	C	B	C	B
I	6177	Phengaris teleius		p	122	200	i	P	G	C	B	C	B

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	12.08
N10	87.83
N12	0.09
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje 33 ha z ok. 400 ha kompleksu łąk o słabym zróżnicowaniu warunków siedliskowych, z których 171,5 ha obejmowało obszar potencjalnie sprzyjający rozwojowi modraszków. W dzielnicy Ciężkowice-Górki, po obu stronach linii kolejowej Katowice-Kraków znajduje się największy powierzchniowo kompleks łąk z fragmentami słabo wykształconych lasów o charakterze łągowym i zarośli krzewiastych. Przeważają tu siedliska wilgotne i żyzne. Zmienno-wilgotne łąki są miejscem bytowania dwóch gatunków modraszków *Maculinea nausithous* i *Maculinea teleius*. W granicach kompleksu łąk występują w układzie mozaikowym płaty różnie wykształconych łąk trzęślicowych i innych zbiorowisk: z ostrożniem łąkowym *Cirsium rivularis* oraz zbiorowisk ziołoroślowych ze związku *Filipendulion ulmariae* a także łąk kośnych ze związku *Arrhenatherion*.

4.2. Jakość i znaczenie

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)
 Reprezentatywność – ocena. W płatach siedliska występują bardzo liczne gatunki typowe dla siedliska, m. in. sierpik barwierski *Serratula tinctoria*, przytulia północna *Galium boreale*, krwiściąg pospolity *Sanguisorba officinalis*, bukwica lekarska *Betonica officinalis*, olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia*, koniopłoch łąkowy *Silene silaus*, turzyca filcowata *Carex tomentosa*, turzyca cienista *Carex umbrosa*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, oman wierzbolistny *Inula salicina*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, trzęślica modra *Molinia caerulea*, czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis*, biedrzyca mniejsza *Pimpinella saxifraga*, drzeczka średnia *Briza media*, pięciornik kurze ziele *Potentilla*

erecta, wierzba rokitna *Salix rosmarinifolia*.

Powierzchnia względna – ocena C. Powierzchnia siedliska 6410 w obrębie obszaru zajmuje mniej niż 2 % powierzchni siedliska w Polsce.

Stan zachowania – ocena B. Oceniając stan zachowania wzięto pod uwagę następujące podkryteria: Stopień zachowania struktury: Pomimo widocznych, niekorzystnych zmian zachodzących w płatach siedliska są one wciąż bardzo cenne pod względem przyrodniczym. Występują tu liczne gatunki chronione i zagrożone.

Obserwowane zmiany i zagrożenia są typowe dla płątów siedliska również w większości pozostałych regionów Polski. Dlatego nadano ocenę II - struktura dobrze zachowana.

Stopień zachowania funkcji: Większość płątów siedliska w obszarze od dłuższego czasu nie jest użytkowana, co spowodowało, że widoczne są niekorzystne zmiany sukcesyjne. Ponadto w wielu miejscach obniża się również poziom wód gruntowych. W związku z brakiem pewności regularnego stosowania planowanych zabiegów ochrony czynnej (potrzebne fundusze oraz przede wszystkim zgoda prywatnych właścicieli gruntów) perspektywy ochrony nie są korzystne - ocena III

Możliwość odtworzenia: Odtworzenie siedliska możliwe jest przy średnim nakładzie środków (II).

Ocena ogólna – ocena B. Obszar jest ważny z punktu widzenia zachowania i ochrony tego siedliska w regionie. Łąki zmiennowilgotne zajmują tu wciąż dość dużą powierzchnię (ok. 4,5 ha), odznaczają się jeszcze dużą różnorodnością i stanowią siedlisko dla wielu gatunków cennych, w tym chronionych i zagrożonych wyginięciem. Utrzymanie siedliska w nieporoższonym stanie jest jednak wątpliwe, ze względu na niekorzystną strukturę własnościową (gruntu prywatne) oraz trudne do wyeliminowania zagrożenia (głównie pogarszające się stosunki wodne), powodujące postępującą degradację wielu płątów. (Blaik T. 2018).

6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*)

Reprezentatywność – ocena B. Płaty łąk świeżych są dość typowe, jednak zauważalne jest ich częściowe zubożenie w gatunki charakterystyczne dla związku *Arrhenatherion*. Charakteryzują się one dość dużym bogactwem florystycznym.

Powierzchnia względna – ocena C. Powierzchnia siedliska 6510 w obrębie obszaru zajmuje mniej niż 2 % powierzchni siedliska w Polsce.

Stan zachowania – ocena C. Oceniając stan zachowania wzięto pod uwagę następujące podkryteria: Stopień zachowania struktury: Obserwowane płaty są nieznacznie zubożałe florystycznie, szczególnie w gatunki charakterystyczne dla związku *Arrhenatherion*. Ze względu na liczną obecność gatunków łąkowych, również typowych dla rzędu *Arrhenatheretalia* nadano ocenę II - struktura dobrze zachowana.

Stopień zachowania funkcji: Wszystkie płaty siedliska w obszarze są obecnie regularnie użytkowane kośnię.

Przy założeniu, że nie ulegnie to zmianie w najbliższej przyszłości perspektywy ochrony są dobre - ocena II

Możliwość odtworzenia: Odtworzenie siedliska możliwe jest przy niskim nakładzie środków (I).

Ocena ogólna – ocena C. Obecnie fragmentarycznie wykształcone i niezbyt typowe płaty łąk świeżych odznaczają się umiarkowaną różnorodnością florystyczną. Ze względu na postępujący proces obniżania się poziomu wód gruntowych można się jednak spodziewać, że przy zachowaniu użytkowania kośnego ich stan zachowania będzie się stopniowo, choć zapewne bardzo wolno poprawiał. (Blaik T. 2018).

6177 Modraszek telejus *Maculea (Phengaris) teleus*

Typ populacji. Gatunek jest ściśle przywiązany do swojego siedliska i tylko wyjątkowo można spotkać motyle w oddaleniu od miejsc rozrodu. Przeprowadza pełny cykl rozwojowy w obszarze.

Kategoria liczebności. Gatunek występuje we wszystkich enklawach obszaru. Jest szeroko rozmieszczony na co pozwala duża powierzchnia siedliska. Populacja jest liczna (dla badanych stanowisk w roku 2018 wartości indeksu liczebności mieściły się w przedziale 13-25,7 os./100 m transektu).

Populacja – ocena C. W Polsce gatunek został wykazany z ponad 150 kwadratów UTM. Na podstawie spodziewanej liczby stanowisk należy szacować, że lokalna populacja mieści się blisko dolnej granicy przedziału 0,5-1% populacji krajowej.

Zachowanie – ocena B Siedlisko gatunku zajmuje powierzchnię 11,63 ha. Krwiściąg lekarski *Sanguisorba officinalis* jest rozprzestrzeniony w całym obszarze ale zagęszczenie przeważnie jest niskie i tylko miejscami może dochodzić do 50%. Siedlisko obejmuje większość wilgotnych łąk w obszarze, głównie siedlisko 6410 *Molinion* oraz zbiorowiska ze związku *Filipendulion*. Ponadto bardziej suche odmiany łąk z rzędu *Molinietalia caeruleae*.

Stopień zachowania siedliska: III – elementy częściowo zdegradowane. Widoczne są oznaki degradacji wynikające z zarzucenia użytkowania kośnego. W całym obszarze miejscami w siedlisku pojawia się nalot i podrost drzew, a także wkracza nawłóć i trzcinnik piaskowym. W razie przedłużającego się odłogowania łąk istnieje zagrożenie ekspansją bylin.

Możliwość odtworzenia: I - odtworzenie łatwe. Na większości powierzchni siedliska poprawa obecnego stanu i utrzymanie stanu właściwego powinno być do osiągnięcia przez przywrócenie ekstensywnego koszenia. Izolacja – ocena C. Obszar leży w centrum krajowego zasięgu gatunku. W środkowej Polsce gatunek osiąga północną granicę zasięgu.

Ocena ogólna – ocena B. Obszar istotny z punktu widzenia ochrony gatunku w regionie. Populacja jest liczna. Siedlisko zajmuje ponad 30% powierzchni obszaru, dostępność rośliny pokarmowej i mrówek gospodarzy jest ogólnie dobra co stwarza korzystne warunki dla bytowania gatunku. (Blaik T. 2018).

6179 *Modraszek nausitous* *Maculinea* (*Phengaris*) *nausithous*

Typ populacji. Gatunek jest ściśle przywiązany do swojego siedliska i tylko wyjątkowo można spotkać motyle w oddaleniu od miejsc rozrodu. Przeprowadza pełny cykl rozwojowy w obszarze.

Kategoria liczebności. Gatunek występuje we wszystkich enklawach obszaru. Jest szeroko rozmieszczony na co pozwala duża powierzchnia siedliska. Populacja jest liczna (dla badanych stanowisk w roku 2018 wartości indeksu liczebności mieściły się w przedziale 10,1-22,7 os./100 m transektu).

Populacja – ocena C. Na podstawie liczby stanowisk w Polsce (>150 kwadratów UTM), należy szacować, że lokalna populacja mieści się blisko dolnej granicy przedziału 0,5-1% populacji krajowej.

Zachowanie – ocena B Siedlisko gatunku zajmuje powierzchnię 11,63 ha. Krwiściąg lekarski *Sanguisorba officinalis* jest rozprzestrzeniony w całym obszarze ale zagęszczenie przeważnie jest niskie i tylko miejscami może dochodzić do 50%. Siedlisko obejmuje większość wilgotnych łąk w obszarze, głównie siedlisko 6410 *Molinion* oraz zbiorowiska ze związku *Filipendulion*. Ponadto bardziej suche odmiany łąk z rzędu *Molinietalia caeruleae*.

Stopień zachowania siedliska: III – elementy częściowo zdegradowane. Widoczne są oznaki degradacji wynikające z zarzucenia użytkowania kośnego. W całym obszarze miejscami w siedlisku pojawia się nalot i podrost drzew, a także wkracza nawłóć i trzcinnik piaskowym. W razie przedłużającego się odłogowania łąk istnieje zagrożenie ekspansją bylin.

Możliwość odtworzenia: I - odtworzenie łatwe. Na większości powierzchni siedliska poprawa obecnego stanu i utrzymanie stanu właściwego powinno być do osiągnięcia przez przywrócenie ekstensywnego koszenia.

Izolacja – ocena C. Obszar leży w centrum krajowego zasięgu gatunku. W środkowej Polsce gatunek osiąga północną granicę zasięgu.

Ocena ogólna – ocena B. Obszar istotny z punktu widzenia ochrony gatunku w regionie. Populacja jest liczna. Siedlisko zajmuje ponad 30% powierzchni obszaru, dostępność rośliny pokarmowej i mrówek gospodarzy jest ogólnie dobra co stwarza korzystne warunki dla bytowania gatunku. (Blaik T. 2018).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	A03.03		i
H	I01		i
H	I02		i
H	J02.01		b
H	K02.01		b
L	A08		i
L	A02		i
L	B01		i
M	G05.07		i
M	D01.04		i
M	K02.02		i
Oddziaływania pozytywne			
	Działania,	Zanieczyszczenie	Wewnętrzne /

Poziom	zarządzanie [kod]	(opcjonalnie) [kod]	zewnątrzne [i o b]
M	A03		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,
O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Blaik T. 2018 Rozpoznanie przyrodnicze w obszarze Łąki w Jaworznie.
2. Chłond D., Gorczyca J., Herczek A. 2010. Inwentaryzacja modraszków i boru jodłowego w województwie Śląskim. Dokumentacja przyrodnicza dla obszarów NATURA 2000 w woj. śląskim: Dąbrowskie Łąki, Łąki w Jaworznie, Łąki w Sławkowie, Łąki w Śliwie, Lemańskie Jodły.
3. Cabala S. 2008 Raport z weryfikacji kompletności sieci Natura 2000 w województwie śląskim.

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach
Adres:	pl. Grunwaldzki 8-10 40-127 Katowice
Adres e-mail:	sekretariat.katowice@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 22 listopada 2019 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki w Jaworznie PLH240042 Link: https://dzienniki.slask.eu/legalact/2019/7833/
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐ Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH240042

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒

Tak

☐

Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)